

Forhold til Communen var i ældre Tider det, at Skolerne tildeels vare communale, og saa tilføies der: „og der kan vel herpaa grundes et vist Krav paa nogen Andeel i den virkelige Skoleformue, dog at Størrelsen af denne i det Hele ringe Andeel i de fleste Tilfælde af Mangel paa tilstrækkelige historiske Efterretninger ikke lader sig nøie fastsætte. Men stærkere end dette juridiske Krav var det Hensyn til Billighed og til Statens almindelige Forpligtelse at fremme Borgernes Oplysning, der bevægede Regjeringen til, hvor den nedlagde en lærd Skole, som indtil da havde virket ikke for den lærde Dannelse alene, at sørge for, at nogle Midler bleve tilbage til at opretholde eller forbedre Byens almindelige Skolevæsen efter Tidens Art og Maal“. I Motiverne til det forelagte Lovudkast hedder det: „Ministeriet, som gaaer ud fra og maa fastholde, at der ikke tilkommer Slagelse eller andre Byer i lignende Tilfælde Mere end et saadant Tilskud til en Udvidelse og Forbedring af den øvrige Underviisning, der efter Byens hele Forhold kan ansees hensigtsmæssig og vel berettiget“ osv. Selv det Ministerium altsaa, der handlede saa haardt imod, hvad der tidligere var skeet, og nedlagde Skolen, erkjendte, at Byen var berettiget til at erholde et saadant Tilskud til en Udvidelse og Forbedring af den øvrige Underviisning, der efter Byens hele Forhold kan ansees hensigtsmæssig og vel beregnet. Hvorvidt der nu i saa Henseende maatte gaaes, hvad der skulde tilsaaes Byen, maatte afhænge af, som det bestemmes i Loven, en Overenskomst mellem Ministeriet og Communalbestyrelsen angaaende Skolens Ordning. En saadan Overenskomst er kommet tilstede, og den ærede Ordfører har vilst, at efter den Plan, der er lagt for Skolen, kan man ikke komme ud af det med de Midler, der tidligere ere givne, og at der altsaa behøves et yderligere Tilskud. Det er dette, hvorpaa jeg skal tillade mig at andrage, og i Genhold til de særlige Omstændigheder, der ere tilstede, paa staaer jeg, man maa opfylde de Forpligtelser, som man dog endnu ansaae sig bunden til at opfylde, dengang den lærde Skole blev nedlagt, og man slog en Streg over det Tilbud, man tidligere havde gjort, nemlig at yde et saadant

Tilskud, at Skolen kan vedligeholdes i den Tilstand, som det erkjendes nødvendigt af Ministeriet efter Overenskomst med Communalbestyrelsen.

Ordføreren: Jeg skal blot imod, hvad der blev anført af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts Afd. Valgtreds (Kraiberg) bemærke, at det for det første forekommer mig underligt, at den Omstændighed, at de andre Communer faae Realunderviisningen ganske frit, skal gaae ud over Slagelse, saa at den ikke skal have noget Tilskud. Dernæst skal jeg bemærke, at den Maade at votere Summen paa, som blev anbefalet af den ærede Rigsdagsmand, var den, om hvilken jeg oplyste, at den var det Samme som at lade være at votere den; thi Communen kan ikke give disse 500 Rd.; der er efter de Oplysninger, der ere fremkomne, ingen Udfigt for den til at kunne skaffe dem tilveie. Naar man altsaa ikke vil stemme for de 500 Rd., uden at tilføie den omtalte Betingelse, jaa faaer Skolen ikke Noget, og saa bliver den, som den nu er, snarere til Skade end til Gavn.

Kraiberg: Mit Udgangspunkt var, at det i det Hele ikke kan ansees fornuftigt og rigtigt, at Staten for sin Regning opretter saadanne Realunderviisningsanstalter i de forskellige Kjøbstæder, og dersom dette maatte være rigtigt, kunde jeg naturligviis ikke komme til andet Resultat, end at man maatte ophøre dermed, og ikke fortsætte denne Virksomhed. Derimod erklærede jeg, at jeg anseer det meget naturligt, at Staten understøtter Communerne i deres Bestræbelse i denne Retning, af to Grunde, for det Første, fordi en saadan Skole virker ikke blot for selve Byen, hvori den ligger, men den besøges i Almindelighed ogsaa af Børn fra en temmelig vid Omkreds, og dernæst fordi jeg mener, at det ogsaa er ønskeligt for Staten at kunne udøve Control med saadanne Skoler, og den kjøber altsaa paa en Maade sin Ret dertil ved at give et saadant Tilskud. Efter de Oplysninger, der ere meddeelte af den ærede Rigsdagsmand for Hjørring (Fischer), er jeg ikke bleven overbevist om, at Slagelse Commune har noget